

HUMAAN OPSLUITEN BESTAAT NIET

HOE EEN GEVANGENIS VERPATSSEN ALS EEN VAKANTIEPARK

De Regie der Gebouwen, vastgoedbeheerder van de staat en opdrachtgever van werken van openbaar nut, stak de loef af in de pers met de eerste tekeningen van de toekomstige maxi-gevangenis in Brussel. Op de beelden: lachende gasten van de gevangenis, geen enkele cipier, muren "geïntegreerd in de bestaande omgeving", natuurgroen, gebouwen op maat van een dorp. Je zou zeggen, een vakantiepark. Het persbericht gaat prat op de "menselijkheid" van dit nieuwe project, van een nieuwe manier om in een "penitentiaire omgeving" te leven...

Wie de betekenis van woorden controleert verzekert zich van een aanzienlijk vermogen om de geesten te beheersen. De macht heeft altijd geprobeerd om de betekenis die haar uitkomt aan woorden te geven. Oorlogen die het Westen voert noemen niet langer "oorlogen", maar "humanitaire interventies". Gesloten centra voor illegalen zijn geen gevangenissen voor mensen die niet over het vereiste vodge papier beschikken, maar "vluchtelingencentra". Sociale rechtvaardigheid, dat is niet wat elkeen denkt "rechtvaardig" te zijn, maar wat Justitie met haar wetten en rechters bepalen. Je zou een hele woordenboek met uitdrukkingen van de macht kunnen opstellen die een diepe invloed hebben op onze vermogens om na te denken en te discussiëren. Maar in contact met de werkelijkheid en de kracht van ideeën proberen de woorden hun betekenis terug te krijgen. De smerigheid van een menselijk wezen in een kooi op te sluiten en hem of haar te onderwerpen aan totale dagelijkse controle mag zich

dan wel verschansen achter grote woorden als "bescherming van de maatschappij", "bestrafing van misdadigers" of zich verantwoorden door "een begeleiding voor resocialisering", een "menselijke en groene omgeving", maar wordt het daarom minder een smerigheid? Het humane detentiebeleid waar de staat nu mee staat te zwaaien lijkt op een handleiding om kooien in het roos te schilderen.

Hier moeten we onder ogen zien dat de kooien niet alleen maar fysiek zijn. Een cel heeft vier muren, maar in de hoofden vallen de muren, afgrendelingen en prikkeldraad per honderden te tellen. De gevangenis wordt pas aanvaardbaar wanneer je de huidige maatschappij als onvermijdelijk ziet. Iemand opsluiten is pas denkbaar als je gelooft dat vrijheid zich in een wetboek bevindt. De delinquentie veroordelen is maar mogelijk door van de definitie van deze term alle, veel grotere, misdrijven en misdaden van staten en kapitalisten uit te sluiten. Een bankbediende bedreigen om hem te dwingen de kluizen te openen is een misdaad die zwaar bestraft wordt door de wet, duizenden werknemers uitbuiten en de aarde vergiften, dat is de "vrije markt". Zoals Stirner het in 1844 goed samenvatte: *"In handen van de enkeling noemt geweld misdaad. In handen van de staat noemt geweld recht."*

Maar om terug te keren naar ons vredevol gevangenisdorp zoals

de macht de toekomstige grootste Belgische gevangenis in Brussel noemt, laten we voor één keer eens het refrein van de meest realistische onder de realisten onder de loop nemen, het vervelende liedje van degenen die het vermogen om te dromen en vrolijk te vechten voor hun emancipatorische ideeën verloren zijn. Stel dat de cellen van deze nieuwe gevangenis inderdaad minder grijs zouden zijn, dat de gevangenen er meer toegang zouden hebben tot medische zorgen en activiteiten en dat ze in plaats van hun dagen te tellen in de schaduw van een wanhopige muur er wat zonnestralen en bomenkruinen kunnen zien. Het eigenlijke doel van alle opsluiting is om de persoonlijkheid van het individu dat "criminogeen" geacht wordt te breken. Gezien de weerstand die individuen aan de dag leggen tegen deze hersenspoeling probeert de macht voortdurend nieuwe manieren uit. Van de totale isolatie en de prikkeldraad omgeving zoals in de modules van Brugge en Lantin, over de medische behandeling en de veralgemeende dopage, tot de "humane" gevangenissen van morgen. We zijn niet vergeten hoe het nieuwe gesloten centrum in Steenokkerzeel eveneens werd voorgesteld als een "humane centrum". De harde realiteit van de opsluiting met haar afranselingen, wanhoop en "zelfmoorden" liet niet lang op zich wachten om dit masker af te rukken en dat centrum te tonen voor wat het is: een concentratiekamp voor vreemdelingen. Degene die zich om de tuin laat leiden door naar de vormen te staren, vergeet de inhoud. Het aangekondigde nieuwe beleid heeft geen ander doel.

Met haar humane pretenties probeert de staat de radicale kritiek van de gevangenis te neutraliseren, radicaal in de zin dat die tot aan de wortel ('radix') van de kwestie gaat. Ja, ze kunnen antihelikopternetten die je de hemel alleen nog maar door een fijnmazig net laten zien wel vermommen als zonnenschermen, ze kunnen zelfs de muren groen schilderen en teddybeertjes aan de prikkeldraad hangen, dat verandert niets aan het feit dat deze wereld de privileges van wat rijken en machtigen niet zou kunnen verdedigen zonder *massaal op te sluiten*. Je ziet trouwens goed hoe de juridische opsluiting zich doorheen de maatschappij verspreidt, over de gevangenis muren heen: elektronische enkelbanden, werkstraffen, verplichte psychologische opvolging,... De gevangenis radicaal bekritisieren betekent haar bestaansreden in vraag stellen, en die bestaansreden heeft niets humaan of verlicht, die kan samengevat worden tot de nood van de staat om de sociale tegenstellingen die het systeem genereert te beheersen, en de revoltes die dat systeem in vraag stellen de kop in te drukken. Punt uit.

Al jarenlang volgen de opstanden en revoltes in de gevangenissen elkaar op, weerspannige individuen vechten er om hun waardigheid te behouden en de klauwen van het gevangenismonster van zich af te slaan. De opgesmukte tekeningen van de toekomstige gevangenis van Brussel kunnen trouwens het hele repressieve panorama van isolatie, bestraffing, cachot, bezoekverbod, afranselingen, dopage dat in de gevangenissen momenteel opgevoerd wordt om de wil tot revolutie en de vrijheidskreten te verstikken niet doen vergeten.

De strijd om de bouw van deze maxi-gevangenis tegen te houden is aan de gang. Het is nu dus ook een gevecht voor de betekenis van de woorden geworden. Het zij zo! Wij zullen blijven vechten om te blijven schreeuwen: vrijheid is niet de wet, gevangenis is geen vakantiepark. Tegenover de argumenten van de statelijke propagandamachine blijf je best doofstom en zoek je best naar autonome en vrije ruimtes waar de betekenis van de woorden gesmeed wordt in het dagelijkse gevecht tegen alle uitbuiting en onderdrukking. Ver van de schijnwerpers van de politiek en haar nieuwspraak probeert de strijd zich een weg te banen in de straat en kapot te maken wat ons kapotmaakt.

DE NAAM VAN DE MOORDENAARS

VURIGE WRAAK TEGEN MORTSELSE POLITIE

Begin januari 2010. Jonathan Jacob wordt doodgeslagen in de cel van het politiekantoor van Mortsel (vlakbij Antwerpen) door de speciale interventie-eenheid. Naakt en angstig werd hij door de flikken afgeranseld en gewurgd, zonder de dokter te vergeten die toen Jonathan al dood was, nog een kalmeringsmiddel heeft ingespoten zoals het Parket bevolen had. Er moest twee jaar gewacht worden voordat de sluier die deze politiemoord bedekte een beetje opgetild werd. De nationale televisie verspreidde toen de camerabeelden van wat er gebeurd was in de cel. De minister van Justitie, Turtelboom, toonde zich eens te meer onwankelbaar in haar verdediging van de macht: ze weigerde zelfs excuses te geven aan de naasten van Jonathan.

Eind juli 2013. Onder dekking van de nacht dringen onbekenden door op de parking aan het politiekantoor van Mortsel en steken een combi in brand. De aanwezige agenten kijken machteloos toe op de vernietiging van hun werkinstrument. Deze brandaanval kwam de moordenaars eraan herinneren dat er geen vergeten noch vergeven zal zijn. De staatscensuur had trouwens al een eerdere gelijkaardige actie tegen het politiekantoor in kwestie kort na de verspreiding van de beelden stil gehouden. Dat verbaast ons niet, de macht dekt zich in en beschermt zich, probeert om degenen die haar bekritisieren het zwijgen op te leggen en de daden te verbergen van degenen die haar bevechten. In haar leugens, hypocrisie, brutaliteit en geweld toont de democratie haar ware karakter: een macht die zich ten allen prijze probeert te handhaven en aldus de onderdrukking en uitbuiting verder te zetten, van de fabrieken en de bedrijven tot de gevangenissen en gesloten centra. Een combi in de fik is dan ook wel het minste.

"Wraak lost niets op," zullen sommige brave burgers misschien opwerpen. Ze zullen zeker aanraden om beroep te doen op diezelfde Justitie die de soldij van de moordenaars in uniform uitbetaalt, die langzaam doodt in de gevangenissen. Of op de politici, want ze zullen de dingen voor ons wel regelen, zoals je dat goed kan zien doorheen de geschiedenis, de geschiedenis van de continuïteit van de macht, de uitbuiting en de onderdrukking in verschillende gedaantes. Als

er iets is dat tot niets dient, dan is het wel om te berusten en jezelf nog verder te bedriegen door te geloven in het systeem. Alleen de revolutie van degene die wil leven, die niet meer wil ondergaan, draagt in zich de potentialiteit dat de vrijheid eindelijk ontploft en de eeuwenoude gebouwen van de macht wegvaaft. Degene die oproept tot kalmte staat sowieso aan de kant van de machtigen.

Als de moordenaars in uniform het verdienen om onze vurige kritiek te ondergaan, *de kritiek van de daad en niet die van krachteloze jammerklachten*, verdienen alle mechanismes die onderdrukken en uitbuiten het eigenlijk ook elke dag, slag na slag. Daden die misschien te weinig kunnen lijken (wat is een uitgebrande combi tegenover de brutale dood in een politiecel?) zijn in feite erg betekenisvol: ze getuigen van het bestaan van levende en dappere krachten die de macht bestrijden. En als het vandaag een combi is die in de fik gaat, dan is het morgen een gevangenis die opgeblazen wordt en overmorgen kijkt de baas van een fabriek die jarenlang de rug van zijn arbeiders gebroken heeft in de loop van de revolver van degene die de uitbuiting niet langer verdraagt. De revolutie is besmettelijk en het is door besmetting dat wij dit systeem kunnen vernietigen.

De magische kring van de mooie woorden als respect, recht, Justitie, democratie die onze handen boeien moet gebroken worden om onszelf terug te vinden: individuen in staat om in opstand te komen en vol elan te vechten voor hun vrijheid. Elk gevecht, elke brandstichting, elke ontploffing, elke sabotage roept om andere daden: het is de snijdende kreet van de rebellen.

De weg versperren voor de werven van de macht • Onophoudelijk zijn staat en kapitaal aan het bouwen om de omgeving aan te passen aan de noden van de controle en de economische uitbuiting. Van nieuwe economische transportassen over kantoorloren tot gevangenissen en industrieparken : de kanker zit overal uit-

gezaaid. In Charleroi hebben enkele chirurgen hun vurig scalpel gebruikt om twee tumors weg te snijden: twee werfmachines gingen in vlammen op.

Rotflikken • Terwijl voor het ranzige politiekantoor van Mortsel een combi in de fik werd gestoken, pakten onbekenden

drie politievoertuigen voor het kantoor in Eernegem aan. De politie mag dan wel haar alomtegenwoordigheid naar voren schuiven, het is duidelijk dat ze niet onkwetsbaar is. Je moet gewoon het goede moment en de goede plek kiezen.

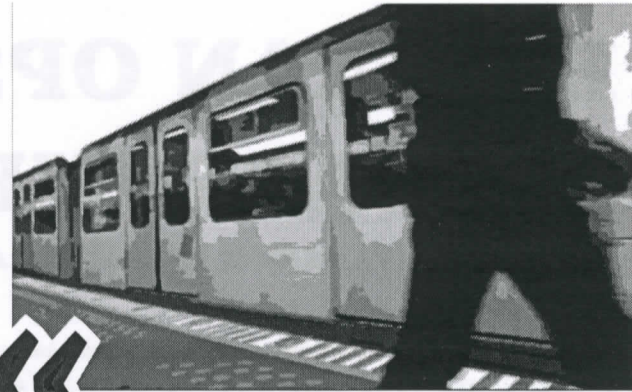
In elk nummer van Buiten Dienst nemen we een greep uit de vele daden van rebellie en revolutie. Over het algemeen wil de Staat en haar media en journalisten niet al te veel ruchtbaarheid geven aan die gebeurtenissen, of, meer nog, ze verdraaien, misvormen en verminken tot dingen waarin niemand zich nog kan herkennen. De Staat wil niemand op slechte ideeën brengen – maar wij wel, en daarom deze kolommen.

Vrouwengevangenis

Eind augustus wordt een vrouw gearresteerd in Jette, volgens de kranten heeft ze haar echtgenoot trachten te vergiften en toen dit niet lukte, heeft ze hem proberen te doen stikken. Uiteindelijk heeft ze hem gedood met messteken. De reden voor deze doodslag zou het jarenlange geweld zijn dat zij van haar man te verduren kreeg. Toen de politie haar arresteerde, vroeg ze schijnbaar *Jullie gaan me hier toch niet voor in de gevangenis steken?*

Met betrekking tot deze uitermate pijnlijke gebeurtenis willen we het laatste woord niet aan Justitie laten, die instantie die deze vrouw met haar stem achter de tralies heeft geduwd. Wanneer Justitie tussenbeide komt, is dit nooit voor het welzijn van de mensen, maar enkel voor de belangen van de macht. Justitie verdedigt het alleenrecht van de macht op geweld. Daarom, en alleen daarom, sluit ze mensen op die geweld gebruiken. Ze zegt dat ze ons allemaal beschermt tegen moordenaars, maar hoe kan je verklaren dat de politieagenten en cipiers die moorden en folteren er keer op keer vanaf komen? Hoe kan je verklaren dat de moordenaars in maatpak van de NATO rustig op hun bureau blijven zitten? Hoe kan je verklaren dat de fabrieksbazen wiens werknemers sterven aan kankers slapend rijk worden? Het geweld van de macht wordt toegelaten, een individu dat geweld gebruikt zal hier echter voor gestraft worden. Wil dit dan zeggen dat wij het leuk vinden wanneer een vrouw haar man vermoordt? Zeker niet, het is een tragische gebeurtenis, en niet in het minst voor de vrouw zelf. Maar we willen erop wijzen dat een vrouw die in een gevangenis van geweld en isolatie leeft over een zekere sluwheid moet beschikken om hiermee komaf te maken. Het alles controlerende oog van de dominante partner vereist dat de vrouw toevlucht zoekt tot middelen als leugens, listen, en soms zelfs tot het gebruik van dodelijk geweld. Hiertoe wordt men nu eenmaal gedwongen als men uit een gevangenis wil ontsnappen, als men zich wil bevrijden van dictators en tirannen, of we dit nu leuk vinden of niet.

Een vrouw opsluiten die tot zulke radicale middelen gedwongen wordt om definitief uit haar kooi los te breken, haar van de ene vrouwengevangenis in de andere duwen, haar verstikkende en vernietigende situatie laten voortduren tussen nieuwe onbeklimbare muren, is verre van een antwoord. Wij zijn van overtuigd dat de oplossing voor dit probleem niet de opsluiting is, maar wel de vernietiging van alle kooien; niet de vrijheidsberoving, maar de vrijheid.

Ja, 's avonds rond zeven uur zit Nadja graag in een tweedeklascompartiment van de metro. De meerderheid van de reizigers zijn mensen die terugkeren van hun werk. Ze gaat tussen hen zitten en probeert van hun gezichten af te lezen waar ze zich zorgen over maken. Ze denken noodgedwongen over wat ze tot morgen achter zich lieten, alleen maar tot morgen, en ook aan wat hen deze avond te wachten staat, dat doet de rimpels van hun voorhoofd verdwijnen of maakt ze net nog bezorgder. Nadja staart naar iets in de lucht: "Het zijn flinke mensen."

Meer aangedaan dan ik wil overkomen word ik ditmaal boos:

"Maar neen. Daar gaat het trouwens helemaal niet over. Deze mensen kunnen maar interessant zijn in de mate dat ze het werk verdragen, met al dan niet alle andere miserie. Maar hoe zou dat hen verheffen als de revolutie in hen niet het sterkste is? Op dit moment ziet u ze, maar voor de rest zien zij u niet. Ik, ik haat met al mijn krachten deze onderwerping die men mij wil doen waarden. Ik beklaag de mens die ertoe veroordeeld is, die zich er over het algemeen niet aan kan onttrekken, maar het is niet de zwaarte van zijn straf waardoor ik gunstig sta tegenover hem, dat is en kan alleen maar de hevigheid van zijn protest zijn. Ik weet dat men zich nog vrij kan voelen aan een fabrieksoven, of voor één van die onverbiddelijke machines die heel de dag lang met enkele seconden interval de herhaling van dezelfde beweging opleggen, of overal elders onder waar bevolen wordt, of in de cel, of voor een executiepeloton, maar het is niet het martelaarschap dat men ondergaat dat die vrijheid schept. De vrijheid is, dat geef ik grif toe, een eeuwig losbreken van de ketenen: maar opdat dit losbreken mogelijk is, voortdurend mogelijk, mogen de ketenen ons niet verpletteren zoals ze bij zovelen waarover u spreekt doen. Maar de vrijheid is ook, en misschien op menselijk vlak nog veel meer, de minder of meer lange, maar wonderlijke opeenvolging van stappen die de mens die losbreekt uit zijn ketenen kan zetten. Die stappen, gelooft u dat ze die kunnen zetten? Hebben ze er eigenlijk nog maar de tijd voor? Hebben ze er het hart voor? Flinkke mensen, zegt u, ja, flink zoals degenen die zich in de oorlog zijn gaan laten afslachten, is het niet? Laten we er korte metten mee maken, met die helden: veel ongelukkigen en enkele zielige idioten. Ik geef het toe, voor mij zijn die *stappen* alles. Waar gaan ze heen, dat is de ware vraag. Ze zullen uiteindelijk wel een weg uittekenen en op die weg, wie weet of het middel niet opdoemt om degenen die niet konden volgen te bevrijden van hun ketenen of te helpen om los te breken? Alleen dan zal het gepast zijn om eventjes te wachten, zonder evenwel de minste stap achteruit te zetten

Uit *Nadja*, 1964

Van werf tot werf...

BRUSSEL, LABORATORIUM VAN DE MACHT

De stad is altijd in verandering. Deze verandering kan soms traag en log lijken, maar als je gaat kijken naar al de verschillende terreinen waarop ze plaats vindt is het snel duidelijk dat er hard gewerkt wordt om Brussel een nieuw kostuum aan te meten. De zogenaamde crisis waarmee ze ons rond de oren slaan lijkt ver weg bij het zien van zoveel bedrijvigheid. Met het gevaar er duizelig van te worden, ziehier toch even een greep uit het aanbod van de verschillende Brusselse autoriteiten. Nieuwe en intelligentere camera's worden geplaatst, nieuwe politiecommissariaten worden gebouwd, de tewerkstelling in uniform verhoogd vrijwel overal, glimmende kantoortorens en appartementsblokken rijzen als paddenstoelen uit de grond, het terrein voor het grootste Belgische gevangeniscomplex wordt klaargestoomd in Haren, gigantische winkelcomplexen zijn gepland voor verschillende uithoeken van Brussel zowel als de ontwikkeling van nieuwe industrieterreinen, de Europese wijk wordt verder uitgebouwd en er wordt gesleuteld aan een uitgestrekt transportnet (het 'GEN-netwerk') dat Brussel op een snelle en gecontroleerde manier moet verbinden met de omliggende dorpen en steden.

Het is belangrijk te zien dat dit geen geïsoleerde ingrepen zijn maar dat ze met elkaar in verbinding staan, en allen samen getuigen van een bepaalde visie. Ze poten bijvoorbeeld in bepaalde wijken loften neer die logischerwijs enkel welgestelden aantrekken, in de hoop dat hun arbeidsethos en burgerzin een positieve invloed zouden uitoefenen op hun omgeving. Bovendien weten ze maar al te goed dat deze inplantingen alles in de nabijheid duurder zullen maken en dat dit een deel van de omwonenden sowieso zal verbannen. Tegelijkertijd bouwen ze in diezelfde wijken een cameranetwerk uit die de algemene controle moet verhogen. Of neem het GEN-netwerk. Ze bouwen aan een snel en efficiënt transportnet zodat mensen dagelijks van buiten de stad in de stad als voer voor de economie kunnen dienen. Tegelijkertijd verhogen ze de dreiging van de gevangenis

voor iedereen die niet mee huppelt in de aangegeven richting. Denk aan het opbod aan wetten, de steeds verdere ontwikkeling van het gevangeniswezen, nieuwe bakken, meer enkelbanden enzovoort. Dit zijn maar enkele voorbeelden van hun projecten waarmee ze duidelijk op twee paarden tegelijk aan het wedden zijn. Aan de ene kant willen ze ons voortdurend aanmanen ons in dit systeem te integreren, diens logica van werk, geld en autoriteit eigen te maken en zo 'volwaardige burgers' en consumenten te worden. Aan de andere kant, voor diegenen die zich niet kunnen integreren of deze logica verwerpen, staat er een onverholen en steeds bredere waaijer aan repressieve middelen klaar. Deze gaan van zogenaamde 'opwaarderingen' van bepaalde buurten waardoor we stilaan de stad uit gepest worden, langs de permanente aanwezigheid van camera's, politiepatrouilles en allerhande controleurs, naar steeds meer gevangenis.

De stad is altijd in verandering. Maar voor de macht zal het altijd een laboratorium blijven waarin ze bouwt aan een orde die gebaseerd is op uitbuiting en controle. Een orde die evenwicht vindt in de economische en autoritaire relaties tussen haar onderdanen. Een orde die elk experiment van andere verhoudingen onder elkaar en ideeën over vrijheid onmogelijk en ondenkbaar wil maken, en de gehoorzaamheid van éénieder probeert af te dwingen door haar valse noodzakelijkheid in onze hoofden te nestelen. Voor de keuze om toch in opstand te komen omdat we deze gevangenschap niet aanvaarden bestaan geen recepten of berekeningen. Maar als we willen proberen te weten te komen hoe het voelt om totaal andere dingen te leven en te dromen moeten we de onderdrukkende routine doorbreken.

Laten we aanvallen wat het onmogelijk maakt in vrijheid te leven
Laten we hun projecten saboteren
Laten we de stad afbreken

Eerder industrie dan bomen omkappen • In de omgeving van Dinant werden een vrachtwagen en een bestelwagen van een bosbedrijf in brand gestoken en verwoest. Kort daarvoor ging ook al eens een kapmachine van een ander bedrijf in vlammen op. Het lijkt dat sinds de toekenning van nieuwe vergunningen om nog meer bossen in de omgeving om te vormen tot industriële productiesites van hout anonieme tegenstanders direct de verantwoordelijken van de natuurverwoesting aanpakken.

Zolang er geld is... • ... zullen de tegenstanders van een wereld gebaseerd op geld en macht direct de materiële belichamingen ervan blijven aanvallen. In Leuven braken onbekenden de deur van een bankfiliaal open en verwoestten de bankautomatenhal.

Communicatie onderbroken • Rond middernacht werd een grote telecominstallatie aan de watertoren in Koningslo, in het noorden van Brussel, verwoest door een brand. Het lijkt erop dat brand werd gesticht aan de kabels van de installatie en dat het vuur tot vijftig meter hoog opklom. De brandweer deed er meerdere uren over om de brand te doven. De telecommunicatie van de operatoren Base en Mobistar in de zone Neder-over-Hembeek, Vilvoorde en Haren lag plat. Bij Belgacom waren de verstoringen minder ernstig. De installatie herbergde ondermeer antennes van het 3G-netwerk. De schade bleek erg groot: de storingen zullen misschien maanden duren. Eén van de slagaders van het systeem, de telecommunicatie, werd aldus overgesneden.

De telecomtoren brandt in de nacht...